

«Психология және менеджмент инновациялық академиясы» ЖШС

ЖОБА

білім беру ұйымдарының барлық деңгейлері педагогтеріне арналған біліктілікті арттыру курсының (педагогтерге, педагог-психологтерге, әдіскерлерге, логопед-мұғалімдерге, дефектологтерге, тьюторларға)

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

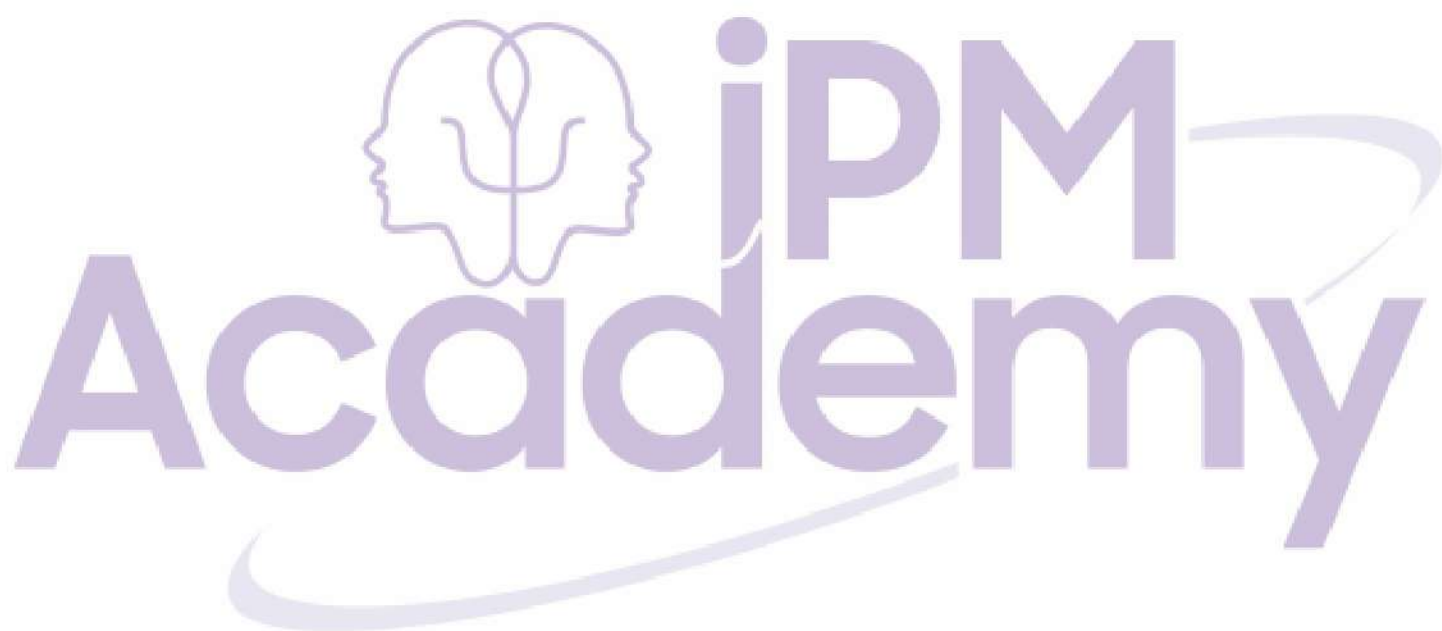
«Білім берудегі нейропсихология: дамыту, оқыту, заманауи тәсілдер»

Academy

Астана, 2025

МАЗМҰНЫ

1 бөлім	Жалпы ережелер	3
2 бөлім	Глоссарий	5
3 бөлім	Бағдарлама тақырыбы	6
4 бөлім	Бағдарламаның мақсаттары, міндеттері және күтілетін нәтижелер	8
5 бөлім	Бағдарлама құрылымы мен мазмұны	9
6 бөлім	Оқу процесін ұйымдастыру	13
7 бөлім	Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі	14
8 бөлім	Оқыту нәтижелерін бағалау	15
9 бөлім	Курстан кейінгі сүйемелдеу	16
10 бөлім	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	16
1-қосымша	Қорытынды жұмыстарды бағалаудың критерилері	19

1 бөлім. Жалпы ережелер

«Білім берудегі нейропсихология: дамыту, оқыту, заманауи тәсілдер» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары» ҚР Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 04 мамырдағы №175 бұйрығымен бекітілген құжатының талаптарына сәйкес жасалған.

Біліктілікті арттыру курсы білім беру ұйымдарының барлық деңгейлеріндегі мамандарға арналған, оның ішінде педагогтерге, педагог-психологтерге, әдіскерлерге, логопед-мұғалімдерге, дефектологтерге, тьюторларға, сондай-ақ психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мамандарына бағытталған.

Бағдарлама нейропсихологиялық тәсілдерді әртүрлі білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар, оқуында қиындықтары және мінез-құлықтық ерекшеліктері бар балаларды диагностикалау, сүйемелдеу және дамыту үдерісінде қолдануға қызығушылық танытатын педагог қызметкерлер мен сүйемелдеу мамандарына арналған.

Бағдарлама педагогтер мен мамандарда балалардың оқуы, дамуы және мінез-құлқының нейропсихологиялық механизмдері туралы кешенді білім қалыптастыруға бағытталған. Оқыту барысында тыңдаушылар жоғары психикалық функциялардың жұмыс істеуінің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру үдерісін бейімдеу, түзету және жетілдіруге арналған нейропсихологиялық диагностиканың, коррекцияның және бейімдеудің заманауи, ғылыми негізделген әдістерін меңгереді.

Бағдарламада ерекше білім беру қажеттіліктері бар, аутистік спектр бұзылыстары (АСБ), назар тапшылығы және гиперактивтілік синдромы (НТГС), психикалық дамудың кешеуілдеуі, сөйлеу бұзылыстары, сондай-ақ оқуындағы қиындықтар мен эмоциялық-мінез-құлықтық бұзылыстары бар балаларды сүйемелдеуге ерекше назар аударылады. Бағдарлама теориялық даярлықты практикалық бағытталған құралдармен ұштастырып, педагогтер, психологтер және сүйемелдеу мамандары арасындағы пәнаралық өзара әрекеттестік құзыреттерін дамытуға ықпал етеді.

Бағдарламаның өзектілігі балалардың оқуы, мінез-құлқы және әлеуметтенуіне әсер ететін психофизиологиялық және нейропсихологиялық факторларды терең түсіну арқылы білім беру үдерісінің сапасын арттыру қажеттілігімен негізделеді. Нейропсихология оқу қиындықтарының, зейін, жады, мінез-құлықты реттеу және эмоциялық саладағы мәселелердің жасырын себептерін анықтауға мүмкіндік береді, бұл даму ерекшеліктері мен жеке білім беру қажеттіліктері бар білім алушылар санының артуы жағдайында ерекше маңызды болып табылады.

Қазіргі мектеп нейропсихологиялық ерекшеліктерді ескере отырып оқытуды бейімдей алатын, сараланған және дараланған тәсілдерді қолданатын, сондай-ақ психологиялық-педагогикалық команда аясында тиімді өзара әрекеттестік орната алатын педагогтер мен мамандарға мұқтаж.

Бағдарлама Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың стратегиялық басымдықтарына сәйкес келеді, оның ішінде:

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды ерте диагностикалау, түзету және сүйемелдеу жүйесін дамытуға;
- білім беру ұйымдарында психологиялық-педагогикалық қызметті нығайтуға және дамытуға;
- инклюзивті білім беруді қамтамасыз етуге және сапалы білімге тең қолжетімділікті кеңейтуге;
- педагог кадрлар мен сүйемелдеу мамандарының кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталған.

Бағдарламаны іске асыру білім беру үдерісінің тиімділігін арттыру және білім алушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеудің сапасын жақсарту жөніндегі міндеттердің практикалық шешілуіне ықпал етеді.

Әлемдік білім беру тәжірибелері нейропедагогика мен білім алушыларды нейропсихологиялық сүйемелдеуге деген қызығушылықтың тұрақты өсуін көрсетуде. Қазіргі заманғы үрдістерге мыналар жатады:

- нейроғылымды, педагогиканы және психологияны білім беру практикасына белсенді кіріктіру;
- білім алушылардың когнитивтік функцияларын, оқу мотивациясын және өзін-өзі реттеу қабілеттерін дамыту үшін нейропсихологиялық әдістемелерді қолдану;
- оқу мен мінез-құлықтағы қиындықтары бар балаларды сүйемелдеуде пәнаралық тәсілді енгізу;
- педагогтер мен қолдау мамандарына арналған біліктілікті арттыру бағдарламаларына нейропсихологиялық білімдер мен практикаларды енгізу.

Бағдарлама аталған әлемдік үрдістерді ескере отырып, инклюзивті және вариативті білім беру кеңістігінде жұмыс істеуге қажетті педагогтердің заманауи кәсіби құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған.

Осылайша, «Білім берудегі нейропсихология: дамыту, оқыту, заманауи тәсілдер» білім беру бағдарламасы өзекті, практикалық бағытталған және ғылыми негізделген болып табылады, Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінің қазіргі талаптарына және халықаралық білім беру үрдістеріне сәйкес келеді, сондай-ақ білім алушыларды нейропсихологиялық ерекшеліктерін ескере отырып оқыту мен сүйемелдеудің тиімділігін арттыруға ықпал етеді.

2 бөлім. Глоссарий

АСД Аутизм спектрінің бұзылуы (РАС) - әлеуметтік өзара әрекеттесу мен қарым-қатынас қиындықтарын қамтитын аутизм спектрінің бұзылуы.

Бұзылулардың алдын алу – педагогтің оқу қиындықтарының алдын алуға бағытталған әрекеттері.

Дисграфия - жазбаша сөйлеуді қамтамасыз ететін функциялардың толық дамымауына байланысты жазудың ішінара бұзылуы

Дислексия - бұл нейропсихологиялық себептерге байланысты оқу процесінің ерекше бұзылуы.

Жеке білім беру бағыты (ИОМ) – белгілі бір білім алушының ерекшеліктерін ескеретін оқыту бағдарламасы.

ЗТГБ Зейін тапшылығының гиперактивтілігінің бұзылуы (СДВГ) - зейін тапшылығының гиперактивтілігінің бұзылуы, өзін-өзі реттеудің нейропсихологиялық бұзылуы.

Интерактивті жаттығулар – білім алушыны белсенді оқуға тартатын кері байланыс тапсырмалары.

Когнитивті функциялар - психикалық процестер: зейін, есте сақтау, ойлау, сөйлеу, қабылдау.

Мидың даму аймақтары - бұл мидың белгілі бір аймақтары белсенді дамиды жас кезеңдері.

Мидың созымдылығы - мидың оқу мен тәжірибеге жауап ретінде өзгеру қабілеті.

Мультимедиялық сабақ - қабылдауды күшейту үшін аудио, бейне, анимация және интерактивті қолданатын сабақ.

Нейро ойындар - мидың жұмысын ынталандыратын және ойлауды, зейінді дамытатын оқу ойындары.

Нейропсихология - мидың құрылымы мен қызметі мен психикалық процестер арасындағы байланысты зерттейтін ғылым.

Нейропсихологиялық диагностика - оқу қиындықтарын анықтау мақсатында когнитивті функцияларды бағалау.

Нейротренажёр - когнитивті дағдыларды (есте сақтау, зейін, қабылдау) жаттықтыруға арналған сандық құрал.

Өзін-өзі реттеу - оқу іс-әрекетіндегі мінез-құлқын, зейінін, эмоцияларын басқара білу.

Сенсомоторлық жетілмеу - оқытуға әсер ететін қозғалыс және сенсорлық функциялардың дамуында артта қалу.

Функционалды асимметрия – ми жарты шарларының белгілі бір функцияларға мамандануы (мысалы, сөйлеу - сол жақ).

Цифрлық дидактика - оқу материалын білім алушылардың ерекшеліктеріне бейімдеу үшін АКТ қолдану.

Эмоционалды интеллект - өз және басқа адамдардың эмоцияларын тану, түсіну және реттеу қабілеті.

3 бөлім. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның жаңашылдық дәрежесі:

Бағдарлама нейропсихология, педагогика, психолінгвистика және цифрлық технологиялар туралы білімді біріктіретін заманауи пәнаралық тәсілді ұсынады. Ол ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды ерте диагностикалау және қолдау қажеттілігіне, оқудағы қиындықтарға, мотивацияның төмендеуіне және эмоционалдық бұзылуларға байланысты уақыт сынақтарына жауап береді.

Жаңалығы, сонымен қатар мектептегі қиындықтардың нейропсихологиялық механизмдеріне, сондай-ақ білім алушылардың білімін меңгеруге, мінез-құлқына, сөйлеуіне және әлеуметтік бейімделуіне қалай әсер ететініне назар аударудан көрінеді. Бағдарлама теориялық негіздерді ашып қана қоймай, педагогтерге баланың нейропсихологиялық профиліне негізделген оқыту әдістерін бейімдеу құралдарын ұсынады.

Бағдарламаға алғаш рет енгізілген:

- түзілудегі нейромифтерді талдау және оларды жою;
- білім алушылардың нейропсихологиялық карталары мен даму бейіндерін талдау бойынша семинарлар;
- сандық диагностикалық құралдарды қолдану.

Білім беру жүйесінде аналогтардың болуын / болмауын талдау:

Қазіргі уақытта Қазақстанда және ТМД елдерінің көпшілігінде білім берудегі нейропсихология бағдарламалары шектеулі және негізінен дефектолог-мамандарға немесе психологтарға бағытталған. Алайда, бұл пән мұғалімдері, тьюторлар мен тәрбиешілер, тәжірибе көрсеткендей, білім алушыларда нейропсихологиялық тапшылықтардың көріністерімен жиі кездеседі (жазу, оқу, зейін қою және т.б. қиындықтар).

Қолданыстағы бағдарламаларды салыстырмалы талдау:

- курстардың көпшілігі нейропсихофизиологиялық механизмдерге сүйенбестен психологиялық-педагогикалық тәсілмен шектеледі;
- сабақты жоспарлауға, бағалауға және оқытуды дараландыруға нейро тәсілін интеграциялау бойынша модульдер қарастырылмаған;
- когнитивті функцияларды бақылаудың заманауи технологияларымен, ойын нейропрактикасымен, мидың жұмысын визуализациялаумен және ерекшеліктері бар білім алушыларға арналған цифрлық білім беру платформаларын бейімдеумен байланысты мазмұн қарастырылмаған.

Осылайша, «Білім берудегі нейропсихология» бағдарламасы инновациялық, өзекті және өз сегментінде бірегей болып табылады. Ол педагогтердің құзыреттілігін арттыруға ғана емес, сонымен қатар білім алушының миының жұмысын терең түсіну арқылы білім беру процесінің тиімділігін арттыруға бағытталған.

Бағдарламаның оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Теориялық сабақтар	Практикалық жұмыс	Өзіндік жұмыс	Барлығы
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Нейропсихология негіздері және баланың дамуы					
1.1	Нейропсихологияға кіріспе: негізгі ұғымдар мен қағидаттар	2	2	2	6
1.2	Жасқа ерекшеліктеріне байланысты мидың және танымдық қызметінің дамуы	2	2	2	6
1.3	Нейропсихологиялық факторлардың оқуға, зейінге, есте сақтауға және мінез-құлыққа әсері	2	2	2	6
Барлығы:					18
Модуль 2. Мектептегі қиындықтарды диагностикалау және алдын алу					
2.1	Оқу, жазу, сөйлеу және математикадағы қиындықтардың нейропсихологиялық себептері	2	4	2	8
2.2	Білім беру ортасындағы алғашқы диагностикалық құралдар	2	4	2	8
2.3	Бұзылулардың алдын алу және түзету: педагогтің сабақ шеңберіндегі мүмкіндіктері	2	2	2	6
Барлығы:					22
Модуль 3. Нейропсихологиялық профильге негізделген жеке оқыту					
3.1	Жеке білім беру маршрутын (ЖБМ) құру принциптері	2	2	2	6
3.2	ЗТГБ, АСД, дисграфиясы және дислексиясы бар білім алушылармен жұмыс: педагогтарға арналған ұсыныстар	2	2	2	6
3.3	Білім алушылардың өзін-өзі реттеуі мен эмоционалдық интеллектін дамытудағы педагогтің рөлі	2	2	2	6
Барлығы:					18
Модуль 4. Оқытудағы нейроқолдауға цифрлық және интерактивті технологиялар					
4.1	Когнитивті функцияларды дамыту үшін нейроойындарды, тренажерларды және онлайн платформаларды пайдалану	2	2	2	6

4.2	Зейін, есте сақтау және қабылдауды жақсартуға арналған интерактивті тапсырмалар мен жаттығулар	2	2	2	6
4.3	Білім алушылардың жүйке-психикалық ерекшеліктерін ескере отырып мультимедиялық сабақтарды дамыту	2	2	2	6
4.4	Қорытынды тестілеу. Жобаны қорғау	-	4	-	4
Барлығы:					22
Жиынтық:					80

4 бөлім. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты: оқытудың нейропсихологиялық негіздері, диагностикасы және әртүрлі білім беру қиындықтары бар білім алушыларды түзету, қолдау көрсету саласындағы педагогтар мен білім беру мамандарының құзыреттілігін дамыту.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Тыңдаушыларды білім алушылардың танымдық іс-әрекеті мен мінез-құлқының нейропсихологиялық механизмдерімен таныстыру.
2. Оқу жетістіктеріне әсер ететін нейропсихологиялық бұзылулардың белгілерін тануға үйрету.
3. Нейропсихологиялық тәсіл негізінде білім беру процесін бейімдеу әдістерін меңгеру.
4. Пәнаралық өзара іс-әрекет дағдыларын дамыту (педагог-психолог-ата-ана).
5. Білім алушының танымдық профиліне негізделген оқытуды даралау тәжірибесін енгізу.

Күтілетін нәтижелер:

Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

- Баланың мінез-құлқы мен оқу жетістіктеріне ми жұмысының әсерін түсінеді;
- Нейропсихологиялық қиындықтардың белгілерін анықтау (дисграфия, дислексия, ЗТГБ және т. б.);
- Сабақтарда бейімделген оқыту әдістемелерін және түзету жаттығуларын қолдану;
- Жеке білім беру маршруттарын әзірлеу;
- Ата-аналармен және сүйемелдеу мамандарымен тиімді қарым-қатынас жасау.

Бағдарламаның практикалық маңыздылығы:

Бағдарлама педагогтарды оқуда қиындықтары бар білім алушыларды ерте анықтау және сүйемелдеу құралдарымен қамтамасыз етеді, бұл:

- Білім беру сапасын арттыру;
- Мектептегі үлгермеушілік деңгейін төмендету;
- Оқу процесін даралау;
- Білім беру ұйымында инклюзивті мәдениетті нығайту.

Оқыту нәтижелері педагогтің кәсіби рефлексиясының дамуына, білім алушылардың нейропсихологиялық ерекшеліктерін ескеру қабілетіне және педагогикалық тактиканы дәлірек және тиімді құруға тікелей әсер етеді.

5 бөлім. Бағдарлама құрылымы мен мазмұны

Белгіленген мақсаттар мен міндеттерге сәйкес тыңдаушылардың кәсіби білімін, іскерлігін және дағдыларын дамыту үшін бағдарлама мазмұны 4 модульді меңгеруді қарастырады:

Модуль 1. Нейропсихология негіздері және баланың дамуы

Элемент	Мазмұны
Модульдің мақсаты	Педагогтарды оқу тәжірибесінде пайдалану үшін нейропсихология негіздерімен және ми дамуының жас ерекшелігіне байланысты таныстыру.
Модульдің міндеті	Нейропсихологияның негізгі ұғымдарын ашу. - Білім алушылардың миының даму кезеңдері мен танымдық функцияларын зерттеу. - Нейропсихологиялық факторлардың мінез-құлық пен оқуға әсерін түсіну. - Педагогтерді оқудағы қиындықтарды болдырмау үшін осы білімдерін қолдануға дайындау.
Күтілетін нәтижелер	- Педагог негізгі нейропсихологиялық ұғымдарды түсінеді. - Сабақты жоспарлау кезінде мидың жасқа байланысты ерекшеліктерін ескереді. - Когнитивтік қиындықтардың белгілерін таниды. - Білімін оқу процесін бейімдеу үшін қолданады.

№	Тақырып	Сипаттама	Практикалық жұмыс	Өзіндік жұмыс
1.1.	Нейропсихологияға кіріспе: негізгі ұғымдар мен қағидаттар	Нейропсихология, когнитивтік функциялар, жарты шараралық өзара әрекеттесу, ми пластикасы туралы түсініктер ашылады.	Кейс талдау: «Зейін тапшылығы бұзылған білім алушы»: Нейропсихологиялық себептерді анықтау	Лурия туралы мақаланы оқу, глоссарий құрастыру
1.2.	Жасқа	3 жастан 16 жасқа	«Жасқа байланысты	«Оқудағы жас

	ерекшеліктеріне байланысты мидың және танымдық қызметінің дамуы	дейінгі балалардың миының жетілу кезеңдері мен есте сақтау, зейін, ойлау қабілетінің дамуы зерттеледі.	танымдық қызметтің дамуы» кестесін құрастыру.	ерекшеліктерін қалай ескеру керек» эссе жазу.
1.3.	Нейропсихологиялық факторлардың оқуға, зейінге, есте сақтауға және мінез-құлыққа әсері	Балалардағы типтік қиындықтар (дисграфия, ЗТГБ және т.б.) және олардың нейропсихологиялық негізі талқыланады.	Топтық жұмыс: қиындықтарды жіктеу және педагогикалық стратегияларды таңдау.	Модуль материалы бойынша тестілеу және өзін-өзі бағалау картасын толтыру.

Модуль 2. Мектептегі қиындықтарды диагностикалау және алдын алу

Элемент	Мазмұны
Модульдің мақсаты	Педагогтерге мектептегі қиындықтардың нейропсихологиялық себептерін анықтауға және сабақтарда алғашқы диагностика мен алдын-алу әдістерін қолдануды үйрету.
Модульдің міндеті	<ul style="list-style-type: none"> - Оқуға әсер ететін нейропсихологиялық бұзылулардың табиғатын түсіну; - Мектептегі алғашқы диагностика құралдарын зерттеу; - Педагогикалық қолдау және бұзылулардың алдын алу тәсілдерін меңгеру; - Қиындықтары бар білім алушылармен жұмыс істеу құзыреттілігін арттыру.
Күтілетін нәтижелер	<ul style="list-style-type: none"> - Педагог нейропсихологиялық қиындықтардың белгілерін біледі; - Қол жетімді диагностикалық құралдарды қолданады; - Сабақ аясында алдын-алу және түзету әдістерін қолданады; - Тапсырмаларды білім алушылардың қажеттіліктеріне бейімдей алады.

№	Тақырып	Сипаттама	Практикалық жұмыс	Өзіндік жұмыс
2.1.	Оқу, жазу, сөйлеу және математикадағы қиындықтардың нейропсихологиялық себептері	Жарты шар аралық байланыстардың, есте сақтаудың, фонематикалық естудің, визуалды-кеңістіктік функциялардың қалыптаспауына байланысты себептерді талдау.	ЗТГБ, дислексия және дисграфиясы бар білім алушылардың сипатталған жағдайларын талдау.	Қызмет түрлері бойынша қиындық белгілерін картаға түсіру.
2.2.	Білім беру ортасындағы алғашқы диагностикалық құралдар	Білім алушыларда қауіп-қатерді анықтауға арналған	Білім алушыға мысал ретінде үлгі бойынша	Диагностикалық картаны зерттеу белгілері бойынша

		жай бақылау әдістемелерін, экспресс-тестілерді, сауалнамаларды зерделеу.	шағын диагностика жүргізу.	толтыру.
2.3.	Бұзылулардың алдын алу және түзету: педагогтің сабақ шеңберіндегі мүмкіндіктері	Зейінді, есте сақтауды, қозғалысты, визуалды-кеңістіктік дағдыларды дамытуды қолдайтын әдістерді талдау.	Когнитивті қиындықтарды ескере отырып, бейімделген тапсырмаларды әзірлеу.	Әдістемелік ұсыныс жазу: «Сабақта қолдауды қалай ұйымдастыруға болады».

Модуль 3. Нейропсихологиялық профильге негізделген жеке оқыту

Элемент	Мазмұны
Модульдің мақсаты	Оқытудың жеке бағыттарын құру, негізгі когнитивтік және эмоциялық дағдыларды дамыту кезінде білім алушының нейропсихологиялық ерекшеліктерін ескеруді педагогтерге үйрету.
Модульдің міндеті	<ul style="list-style-type: none"> - Нейропрофильді ескере отырып, оқытуды дараландыру тәсілдерін зерттеу; - АСД, ЗТГБ, дислексия, дисграфиясы бар білім алушылармен жұмыс істеу стратегияларын меңгеру; - Білім алушылардың өзін-өзі реттеуі мен эмоционалды интеллектін қолдау дағдыларын дамыту.
Күтілетін нәтижелер	<ul style="list-style-type: none"> - Жеке білім беру маршруттарын жобалау мүмкіндігі; - Даму ерекшеліктері бар білім алушылармен жұмыс істеу бойынша практикалық ұсыныстарды қолдану; - Өзін-өзі реттеуді және ЭИ дамыту арқылы білім алушылармен өзара әрекеттесу сапасын арттыру.

№	Тақырып	Сипаттама	Практикалық жұмыс	Өзіндік жұмыс
3.1.	Жеке білім беру маршруттын (ЖБМ) құру принциптері	Нейропсихологиялық диагностика негізінде ЖБМ құрастыру негіздері: когнитивті және эмоционалды факторларды есепке алу.	Шартты білім алушы үшін ЖБМ үлгісін жасау.	Нақты жағдайды талдау және оған ЖБМ бейімдеу.
3.2.	ЗТГБ, АСД, дисграфиясы және дислексиясы бар білім алушылармен жұмыс: педагогтарға арналған ұсыныстар	Көріністердің ерекшелігі және педагогикалық қолдау стратегиялары.	Әр санат бойынша педагогикалық әдістердің картасын жасау.	Педагогтерге арналған әдістемелік жадынама дайындау.

3.3.	Білім алушылардың өзін-өзі реттеуі мен эмоционалды интеллектін дамытудағы педагогтің рөлі	Өзін-өзі бақылауды, эмпатияны, стресске төзімділікті дамыту әдістері.	Эмоционалды интеллектті дамытуға арналған жаттығулар өткізу.	Өзін-өзі реттеуді жаттықтыру элементтерімен сабақ фрагментін әзірлеу.
------	---	---	--	---

Модуль 4. Оқытудағы нейроқолдауға цифрлық және интерактивті технологиялар

Элемент	Мазмұны
Модульдің мақсаты	Білім алушылардың когнитивті функцияларын дамытуға және нейропсихологиялық ерекшеліктерін түзетуге ықпал ететін заманауи цифрлық және интерактивті технологияларды игеру.
Модульдің міндеті	-Нейро ойындардың, тренажерлардың және онлайн-платформалардың мүмкіндіктерін зерттеу; - Зейінді, есте сақтауды және қабылдауды түзету үшін интерактивті тапсырмаларды құру әдістерін меңгеру; - Нейропсихологиялық ерекшеліктерді ескере отырып, мультимедиялық сабақтарды дамытуды үйрену.
Күтілетін нәтижелер	- Оқытуды нейроқолдау үшін сандық құралдарды қолдана білу; - Интерактивті жаттығуларды жасау және қолдану дағдылары; - Білім алушылардың ерекшеліктеріне бейімделе отырып, мультимедиялық сабақтарды жобалау мүмкіндігі.

№	Тақырып	Сипаттама	Практикалық жұмыс	Өзіндік жұмыс
4.1.	Когнитивті функцияларды дамыту үшін нейроойындарды, тренажерларды және онлайн платформаларды пайдалану	Есте сақтау, зейінді, ойлауды дамыту үшін сандық құралдарды шолу және қолдану.	Таңдалған нейроойынмен немесе тренажермен жұмыс, нәтижелерді талдау.	Функционалдылыққа шолу жасайтын жаңа цифрлық платформаларды қарастыру және сипаттау.
4.2.	Зейін, есте сақтау және қабылдауды жақсартуға арналған интерактивті тапсырмалар мен жаттығулар	Когнитивті дағдыларды жақсарту үшін интерактивті тапсырмаларды әзірлеу және пайдалану.	Цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, интерактивті жаттығу жасау.	Сабаққа интерактивті жаттығуларды енгізу жоспарын дайындау.
4.3.	Білім алушылардың жүйке-психикалық ерекшеліктерін ескере отырып мультимедиялық сабақтарды дамыту	Қабылдау мен зейіннің ерекшеліктеріне бейімделген мультимедиялық сабақтарды құру	Түсініктемелері бар мультимедиялық сабақтың үзіндісін жобалау.	Нейропсихология тұрғысынан дайын мультимедиялық сабақты талдау.

		принциптері.		
--	--	--------------	--	--

6 бөлім. Оқу процесін ұйымдастыру

«Білім берудегі нейропсихология: дамыту, оқыту, заманауи тәсілдер» бағдарламасы бойынша оқу процесі педагогтардың біліктілігін арттыруға қойылатын заманауи талаптарды ескере отырып құрылады және теориялық білімді терең меңгеруге және нейропсихология саласындағы практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған.

Оқу процесінің форматы:

- Бағдарлама аралас форматта жүзеге асырылады (blended learning), ол жеке сабақтарды қашықтықтан оқытумен біріктіреді.

- Күндізгі сабақтарға дәрістер, семинарлар, практикалық және тренингтік сабақтар кіреді.

- Қашықтағы бөлім онлайн-платформа арқылы бейне дәрістерді қарауды, вебинарларға қатысуды, интерактивті тапсырмалар мен тесттерді орындауды қамтиды.

- Педагогтармен және әріптестермен өзара іс-әрекеттегі форумдар, чаттар және онлайн-консультациялар арқылы ұйымдастырылған.

Сағат саны:

- Бағдарламаның жалпы ұзақтығы 80 академиялық сағатты құрайды.

- Теориялық сабақ - 24 сағат;

- Практикалық сабақ - 28 сағат;

- Тыңдаушылардың өзіндік жұмысы - 24 сағат;

- Қорытынды тестілеу. Жобаларды қорғау-4 сағат.

Оқыту нысаны:

- Дәрістер-нейропсихологияның теориялық негіздерін меңгеруге арналған.

- Практикалық сабақтар-нейропсихологиялық білім негізінде диагностика және түзету әдістерін пысықтау.

- Тренингтер-кәсіби құзыреттіліктер мен практикалық дағдыларды дамыту, нақты кейстермен жұмыс.

- Семинарлар-күрделі мәселелерді талқылау, тәжірибе алмасу, проблемалық жағдайларды шешу.

- Өздік жұмыс-жобаларды дайындау, әдебиеттерді талдау, үй тапсырмалары мен кейстерді орындау.

— Тестілеу және бақылау тапсырмалары-материалды меңгеру деңгейін бағалау және оқу процесін түзету.

Мұндай кешенді тәсіл икемділікті қамтамасыз етеді, бұл педагогтерге оқытуды кәсіби қызметпен тиімді үйлестіруге мүмкіндік береді, сонымен қатар

білім беру ортасында нейропсихологиялық білімді практикалық қолдануға ықпал етеді.

7 бөлім. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

«Білім берудегі нейропсихология: дамыту, оқыту, заманауи тәсілдер» білім беру бағдарламасын іске асырудың дидактикалық тәсілі мынадай негізгі элементтерді қамтиды:

1. Теориялық материал:

Бағдарлама нейропсихологияның өзекті ғылыми білімдері мен практикалық деректерін жүйелі түрде ұсынуға негізделген. Теориялық блок білім беру процесінде нейропсихологиялық қолдаудың негізгі ұғымдарын, механизмдері мен әдістемелерін ашатын құрылымдық дәрістерді, ғылыми негізделген мәтіндерді, мультимедиялық презентацияларды және кейс-стадиді қамтиды.

2. Оқу материалын меңгеру бойынша тапсырмалар:

Білімді бекіту үшін тапсырмалардың әртүрлі нысандары қолданылады:

- әр тақырыптық блоктан кейінгі бақылау сұрақтары;
- теориялық білімді қолдануды талап ететін практикалық жағдайлар мен кейс талдау;
- нейропсихологиялық бейін негізінде түзету жұмыстарының жеке жоспарларын әзірлеу;
- өзін-өзі тексеруге және кәсіби дағдыларды дамытуға бағытталған интерактивті жаттығулар мен тесттер.

3. Өзін-өзі бағалау критерийлері:

Материалды меңгеру дәрежесін объективті бағалау үшін білім алушыларға өзін-өзі бағалаудың нақты критерийлері ұсынылды:

- нейропсихологияның негізгі ұғымдары мен терминдерін түсіну;
- білім беру қиындықтарын диагностикалау мен түзетуде теориялық білімді қолдана білу;
- жеке білім беру маршруттарын әзірлеу және түзету мүмкіндігі;
- кейстер мен практикалық тапсырмаларды талқылауға белсенді қатысу;
- дербес тапсырмалар мен жобаларды орындау сапасы.

Осылайша, дидактикалық тәсіл кешенді білім мен практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған, бағдарламаны игерудің жоғары тиімділігін және оны білім беру практикасында қолдануды қамтамасыз ете отырып, педагогтердің тәуелсіз ойлауын, рефлексиясын және кәсіби өсуін ынталандырады.

8 бөлім. Оқу нәтижелерін бағалау

Білім берудегі нейропсихология саласындағы оқыту нәтижелерін бағалаудың тиімді әдістері білім алушылардың танымдық, эмоционалдық және мінез-құлық дағдыларын дамытуға бағытталған пәндік саланың ерекшелігін, сондай-ақ педагогтардың нейропсихологиялық білімді практикада қолдану қабілетін ескеруі тиіс (*1-қосымша*). Бұл әдістерге мыналар жатады:

1. Тестілеу және бақылау тапсырмалары
  - Нейропсихологияның негізгі ұғымдары бойынша теориялық білімді тексеру.
  - Түзету принциптері мен әдістерін түсінуді бағалауға арналған диагностикалық тесттер.
2. Практикалық тапсырмалар және кейс-талдау
  - Білім беру практикасынан нақты немесе имитацияланған жағдайларды талдау.
  - Жеке білім беру маршруттары мен түзету бағдарламаларын әзірлеу және негіздеу.
  - Диагностика мен түзетуге нейропсихологиялық тәсілдерді қолдану қабілетін бағалау.
3. Жобалар мен презентациялар
  - Білім алушылардың нейропсихологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, оқу материалдарын немесе сабақ жоспарларын құру.
  - Түсіну тереңдігі мен практикалық дағдыларды бағалауға мүмкіндік беретін талдау нәтижелері мен ұсынылған шешімдерді ұсыну.
4. Рефлексия және өзін-өзі бағалау
  - Өз үлгерімін талдау, күшті және әлсіз жақтарын анықтау.
  - Тәжірибе бойынша бақылаулар мен есептер күнделіктерін жүргізу.
5. Педагогтің бақылауы және бағалауы
  - Практикалық сабақтарға қатысу мониторингі, белсенділік және кәсіби өзара іс-әрекет.
  - Орындалған тапсырмалардың сапасы және білімді қолдану бойынша кері байланыс.
6. Алқалық бағалау және талқылау
  - Сыни ойлауды дамытуға және тәжірибе алмасуға ықпал ететін топтарда кейстер мен нәтижелерді талқылау.

Бағалаудың мұндай кешенді тәсілі бағдарламаның даму деңгейін объективті өлшеуге ғана емес, сонымен қатар нейропсихологиялық ерекшеліктері бар білім алушылармен нәтижелі жұмыс істеу үшін қажетті педагогтердің практикалық

құзыреттіліктерін дамытуға мүмкіндік береді.

9 бөлім. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Білім беру бағдарламасын курстан кейінгі сүйемелдеу-алынған білім мен дағдыларды бекіту және одан әрі дамыту үшін курс аяқталғаннан кейін педагогтерді қолдауға бағытталған іс-шаралар кешені.

Курстан кейінгі сүйемелдеу форматы:

- Мерзімді офлайн кездесу мүмкіндігі бар ұзақ қашықтықтағы формат (қажет болған жағдайда).
- Консультациялар мен қолдаудың ыңғайлы кестесі.

Курстан кейінгі сүйемелдеу нысаны:

- Онлайн-консультациялар (вебинарлар, бейнеконференциялар).
- Әдістемелік ұсынымдар мен үлестірме материалдар.
- Тәжірибе алмасуға және күрделі мәселелерді талқылауға арналған форумдар мен чаттар.
- Бағдарлама сарапшыларымен жеке консультациялар.
- Практикалық семинарлар мен шеберлік сыныптары.
- Педагогикалық жетістіктер мен әзірлемелердің портфолиосын жүргізу.

Курстан кейінгі сүйемелдеу әдістері:

- Орындалған тапсырмалар бойынша кері байланыс және әдістемелерді практикаға енгізу.
- Білім беру қызметінің нақты жағдайларын талдау және талқылау.
- Кәсіби мәселелерді шешу үшін коучинг және тәлімгерлік қолдау.
- Кәсіби қоғамдастықтар мен қолдау топтарын ұйымдастыру.
- Білімді қолдану тиімділігінің мониторингі және қажет болған жағдайда тәсілдерді түзету.

Мұндай сүйемелдеу педагогтардың құзыреттерін тұрақты дамытуға, білім беру процесінің сапасын арттыруға және бағдарламаларды практикада нәтижелі іске асыруға ықпал етеді.

10 бөлім. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319-III Заңы.
2. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы.

3. «Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары бойынша қашықтықтан оқыту бойынша білім беру ұйымдарына қойылатын талаптарды және оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» «Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 27 қарашадағы № 349 бұйрығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің білім беру бағдарламалары бойынша» және кейбір бұйрықтардың күші жойылды деп танылады. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 2 мамырдағы № 103 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2025 жылғы 2 мамырда № 36069 болып тіркелді.

4. «2023 - 2029 жылдарға арналған цифрлық трансформация, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласын және киберқауіпсіздікті дамыту тұжырымдамасын бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 269 қаулысы.

5. «Қазақстан Республикасындағы инклюзивті саясаттың 2025 – 2030 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы.

6. «Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау саласындағы әлеуметтік қызмет көрсету және әлеуметтік қамсыздандыру стандарттарын бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2024 жылғы 27 ақпандағы № 49, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2024 жылғы 27 ақпандағы № 54 және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2024 жылғы 1 наурыздағы № 7 бірлескен бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2024 жылғы 6 наурызда № 34117 болып тіркелді.

7. «Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім деңгейлерінің жалпы білім беретін пәндері мен таңдау курстары бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі № 399 бұйрығы.

8. «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы.

9. «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 2019 жылғы 27 желтоқсандағы №293-VI ҚРЗ (2023 жылғы 01 шілдедегі жағдай бойынша соңғы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып)

10. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және жүргізу, сондай-ақ педагогтің қызметін курстан кейінгі қолдау қағидаларын бекіту туралы». Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 9 наурызда № 13420 болып тіркелді.

11. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» 2002 жылғы 08 тамыздағы № 345-ІІ заңы

12. Білім берудегі нейропсихология: теория және практика/Өңдеген. А. Н. Иванова. — Алматы: КазНУ, 2021.

13. Балалардың нейропсихологиялық диагностикасындағы заманауи тәсілдері/С. В. Петрова. — Нур-Султан: Университет, 2022.

14. Инклюзивті білім беру жағдайындағы психологиялық-педагогикалық түзету / Ж. А. Кожамкулова. — Алматы: КазГПУ, 2020.

15. Балалар нейропсихологиясы және түзету негіздері / М. И. Сулейменова. — Алматы: Білім, 2023.

16. Когнитивтік функциялар және мектепте оқыту: нейропсихологиялық тәсіл / Е. Н. Абылкасымова. — Нур-Султан: РИК, 2021.

17. Балалық шақтың нейропсихологиясы: теория және практика / Өңдеген. Н.Н. Азаровой. — Москва: Питер, 2022.

18. Білім беру үдерісіндегі нейрокоррекцияның заманауи технологиялары / Е.В. Иванова. — СПб.: Лань, 2021.

19. Мүмкіндігі шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық түзету және дамыту / М.А. Смирнова. — Москва: ВАКО, 2023.

20. Мектептегі нейропсихологиялық диагностика: практикалық нұсқаулық / О.В. Петрова. — Москва: Просвещение, 2020.

21. Инклюзивті білім берудегі түзету әдістері: заманауи тәсілдер / Т.И. Кузнецова. — Екатеринбург: У-Фактория, 2021.

Қосымша әдебиеттер тізімі:

22. Педагогика және даму психологиясы: заманауи зерттеулер/ В. Н. Асанов. — Алматы: Рауан, 2020.

23. Түзету педагогикасындағы инновациялық технологиялар/ К. Т. Досымова. — Нур-Султан: EdTech, 2022.

24. Мектеп қиындықтарын диагностикалау және түзету әдістері/ А. А. Тлеубердиева. — Алматы: Наука, 2023.

25. Нейропсихология және оқыту: заманауи зерттеулер/ А.А. Лебедев. — Москва: Академия, 2022.

26. Даму және білім беру психологиясы: нейропсихологиялық аспект/ С.В. Фролова. — СПб.: Речь, 2020.

27. Инновациялық білім беру технологиялары және нейропсихология / Е.С. Михайлова. — Москва: Юрайт, 2023.

Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері:

Өзіндік жұмысты бағалау критерийлері:

Курстың даму деңгейін анықтау үшін келесі параметрлер қолданылады:

- 1) оқытылатын модуль бойынша оқу материалының мазмұнын меңгеру;
- 2) зерттелетін материалды практикалық қолдану;
- 3) ақпаратты талдау және синтездеу;
- 5) қорытынды жасай білу.

Тыңдаушылардың өзіндік жұмысты орындау бойынша білімдерін бағалау балдарды бес балдық жүйеге ауыстыру арқылы жүзеге асырылады:

- 1) «Өте жақсы»: 9-10 балл (85-100%);
- 2) «Жақсы»: 7-8 балл (75-84%);
- 3) «Қанағаттанарлық»: 5-6 балл (50 - 74%).

Тестілеуді бағалау критерийлері

№	Модульдердің атауы	Сағат саны	Сұрақтар саны
1.	Модуль 1. Нейропсихология негіздері және баланың дамуы	18	10
2.	Модуль 2. Мектептегі қиындықтарды диагностикалау және алдын алу	22	10
3.	Модуль 3. Нейропсихологиялық профильге негізделген жеке оқыту	18	10
4	Модуль 4. Оқытудағы нейроқолдауға цифрлық және интерактивті технологиялар	18	10
5	Қорытынды тестілеу, жобаны қорғау	4	
ЖИЫНТЫҒЫ		80	40

Ұпайларды бағалауға аудару шкаласы

ұпай	орындалу шегі %	балл
5	90-100%	29-35
4	75-89%	23-28
3	50-74%	15-22
2	50% кем	20 баллдан кем